

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha

Herausgeber: Societad Retorumantscha

Band: 77 (1964)

Artikel: Nossas societads affiliadas

Autor: Deplazes, Gion / Francestg, Degonda / Parli, Rico

DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-226737>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 23.08.2025

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

der Lautgrenzen am Flimser Wald und beim Zusammenfluss des Vorder- und Hinterrheins, da Theodor Rupp, Birchwil/Bassersdorf. Offsetdruck Sulser, Chur.

Autras publicaziuns romontschas

Clerais, Poesias e versiuns, da Andri Peer. Ediziun da l'autur.

Cristagl medelin, d'Ursus de Medell. Stampa Romontscha, Mustér.

Ella viva... la mumma romontscha, Emprem camp studentic. Ediziun preparada da Sur Giosch Albrecht, Turitg. Stampa Edwin Bickel, Turitg.

La scena

Nr. 28: *Il cuors da skis per Eva*, seguond la cumedgia da Kurt Bortfeldt, traducziun da Armon Planta.

Nr. 29. *Il vitürin Muntatsch*, drama da Gerhard Hauptmann, traducziun da dr. Men Gaudenz e sia figlia Ulrica.

Nr. 30: *Il figl pers*, gó biblic da nos temp, da Anna Pitschna Grob-Ganzoni.

Nr. 31: *Not da strasora*, teater in 3 acts, da Marcella Meier.

Prosa Sursilvana, da siat differents auturs. Ediziun Fontaniva, Cuera. Stampa Bündner Tagblatt SA., Cuera.

Nossas societads affiliadas

Societad Retoromontscha

La radunonza generala statutarica digl onn 1963 ha giu liug ils 22 da matg a Cuera ed ei stada sut l'impressiun da commemoraziun: 25 onns lungatg naziunal. Prof. dr. Jon Pult ha en in profund e viv discuors mussau als presents derivonza e svilup da nies lungatg e nossa cultura. Las elezioni han confirmau la suprastonza veglia. Denton vein nus duront igl onn current da deplorar la mort da dus da nos presidents: la primavera ha nies zun meriteivel vegl president, president d'honor cuss. guv. dr. R. Ganzoni bandunau nus per adina. Dr. Ganzoni ha menau nossa societad dals 1935—1955 cun perschuasiun e success. Siu successur, il cassier da lezzas uras, dr. Nicola Gaudenz, dapi diesch onns nies president, ha la mort priu da nus nunspitgadamein quest atun. Ad el engrazia nossa societad igl acquist dalla biblioteca, mo buc il davos il quitau per la basa finanziala da nos redacturs, ina premissa indispensabla per garantir il DRG en sia continuaziun. Aunc cuort avon sia mort ha el pitgau porta a Berna cun in'instanza en favur dils quater idioticons naziunals.

Nus engraziein sur fossa vi als dus meriteivels presidents elein manteiner els en buna memoria.

Duront igl onn 1963 ein dus fascichels, 44 e 45 cumpari. Il davos cumpeglia 66 paginas enstagl sco il solit 48. El formescha la fin dil tom 3 (fascichels 30—45) che cuntegn l'emprema mesadad dil C. Redigi ein denton era ils artechels colba — confruntaziun, ca. 64 paginas da stampa. Deplorablaimein ha la stampa retardau la successiun prevedida, quei che selai persigisar mo per part cheutras ch'il versau stampadur R. A. *Caviezel* ei vengnius pensiunaus e che la stamparia ha per consequenza stuiu remplazzar il tschentar a maun tras la lavur da maschina. Nus sperein fermamein che igl onn proxim porti migliur. Als dus redacturs, dr. A. *Schorta* e dr. A. *Decurtins*, a lur collaboraturs, prof. dr. H. *Schmid* ed a giuvna dr. R. *Liver* engraziein nus per lur buna lavur a pro da nies DRG. In cordial Dieus paghi admettein nus alla Cumissiun filologica per tuttas stentas per nossa caussa.

Las Annalas 1963, redegidas da Töna *Schmid* e Felici *Maisen* ein cumparidas sco prevediu e portan puspei sin 270 paginas considerablas lavurs da tempra varionta els differents idioms. Ellas dattan in viv maletg da nossa situazion linguistica. Als dus redacturs sco als collaboraturs engraziein nus per lur sustegn.

Gion Deplazes, vicepres.

Romania

Nies Tschespet: Il secund «Schiember grischun» presenta als prezai lecturs romontschs la secunda rimmada dellas ovras de nies valent scribent romontsch Sur G. B. Sialm, spiritual egl Asil de s. Giusep a Compadials. Gl'emprem «Schiember grischun» dil medem autur ei comparius gia gl'onn 1949. Nus admettein agl autur della 42avla annada dil Tschespet in sincer engraziament e giavischein ad el aunc ina reha raccolta sil camp litterar en favur della mumma romontscha.

Igl Ischi: Sco il Tschespet ha era gl'Ischi anflau uonn ina ordvart buna accoglientscha tier nos lecturs. Treis prominentes Romontschs anflan en quel ina digna undrientscha de lur operar sin differents secturs pil moviment romontsch. Quellas personalitads ein: Sia Grazia Monsignur Christianus Caminada, uestg de Cuera, prof. dr. Gugliem Gadola ed il componist prof. Duri Sialm.

Als redacturs de nos organs admettein nus sincer engraziament.

Sontga Clau: Quella scartira ha saviu comparer danovamein suenter ina interrupziun d'in onn e vegn edida en cumionza cun la U. R. S.

Scolettas sustenidas: Danis/Tavanasa e Sedrun.

La secziun studentica ha giu la gronda cuida della avertura de sia Exposiziun ambulonta. Cun caschun della Fiasta populara della Romania ha

l'Exposizion aviert sias portas ils 9 de zercladur 1963 a Domat. Silsuenter ha l'Exposizion girau las valladas romontschas dil Grischun. Sgr. Dumeni Columberg, igl anteriur president della secziun studentica, ha concepiu in detagliau rapport dil decuors della Exposizion e tarmess quel a mintga societad.

La Talina, organ della secziun studentica, ei comparida 6 gadas egl onn 1963.

Plinavon ha la secziun studentica publicau ina broschuretta «Ella viva». Quella dat a nus ina invista ella lavur digl emprem camp studentic a Breil.

In pulit diember de students romanians han fatg part gl'onn vargau dil camp studentic a Lavin. La Romania ha susteniu quel cun ina summa adequata.

Della concurrenza litterara, organisada dalla secziun studentica per giuvens scribents, han 5 students fatg part.

Il president: *Degonda Francesg*

Rapport d'acziun da l'Uniun dals Grischs

Pel 25avel giubileum dal rumantsch sco quarta lingua naziunala avain nus laschè distribuir ün numer special dal Fögl Ladin in mincha chasada d'Engiadina, Bravuogn e Val Müstair.

Als 17 e'ls 18 d'avuost avaina undrà a nos poet ladin *Peider Lansel*. La sanda saira ha sar *dr. Jon Pult* salvà ün referat intitolà «Ils poets da Sent.» A Sent hana gnü stainta da gnir pro cun bauncs e chadrias avuonda per dar lö a tuot chi chi d'eira accuors a dudir quaist pled profert cun granda eloquenza. Il pled festal salvet la dumengia sar *dr. Andri Peer*. — In möd fich simpatic ha el preschiantà al grand public a Peider Lansel (15 avuost 1863 — 9 december 1943) e si'ouvrà.

L'Uniun dals Grischs ha plaschair dad edir, insembel cun la Lia Rumantscha, las ouvras da quaist poet ladin chi'd ais stat ün vigurus promotur da la chose rumantscha. —

Per muantar ed activar il gust da scriver rumantsch in nossas scoulas avain nus avisà a noss scolars da las ultimas quatter classas üna *concurrenza da cumponimaints*. Il resultat ais stat sur tuott'aspettativa. Sül termin fixà sun entradas passa 400 laviours. Tuots partecipants han survgni ün regal.

L'Uniun dals Grischs ha organisà üna *concurrenza da teater religius*. Entradas sun 7 lavurs e quai da bain different gener, alchünas sun ideadas per plü pitschens e plü grands scolars, otras per giuventüm ed amo otras per creschüts. Las laviours sun gnüdas recumpensadas cun ün premi.

Dals 21—27 lügl ha gnü lö illa Chasa Fliana a Lavin *il terz champ studentic — interrumantsch*. Sar prof. *dr. Ambros Sonder* ha referi sur da

«Sentir e pensar dal pövel rumantsch», sar mag. sec. *Toni Halter*: «Scoula aulta populara», sar *Chasper Champell*: L'agricultura muntagnarda our da vista realistica» e'l suotsegnà: «Che vulain nus culs cuors illa Chasa Fliana?»

L'UdG ha organisà *trais cuors per sots engiadinais*: A Sa. Maria, a Zuoz ed a Lavin. Tuots traís cuors sun stats frequentats fich bain.

Als 26/27 october ha gnü lö illa Chasa Fliana ün *cuors da teater*.

Ils cuors per paurs e quel *per duonnas e giuvnas* sun stats frequentats eir l'inviern passà da sur 100 partecipants chi gnivan minch'eivna ün di dals differents cumüns a Lavin perfin da Martina, da Puntraschigna, da Lü e Müstair ed aint da Bravuogn. Instrui han 39 magisters e magistras.

Trais giuvnas engiadinaisas han frequentà *il cuors per magistras da scoulina*.

L'exposiziun da quaders da sar *Edgar Vital* chi ha gnü lö dals 22 lügl fin als 17 avuost in Chesa Planta a Samedan ha gnü ün grand success.

Ils periodics: Il Fögl Ladin, Chalender Ladin, Sain Pitschen, Dun da Nadal e l'Aviöl ans tgnettan eir quaist an buna cumpagnia cun lur raquints, artichels e poesias.

«Il rumantsch nu po murirscha l'amur da seis infants ma nu's stramainta!»

quai es üna profuonda vardà cha Peider Lansel ans revelescha e cha nus vulain tour a cour.

Rico Parli, rav.

Renania

Sco igls ons passos ân puspe egn per pugns principals furmo la lavur da noss' uniùn.

I. Ediziuns

1. *Igl calender «Per mintga gi»*: Sco adigna durànt igls davos ons e ear la 42avla anada digl nos calender cumparida an duas parts: Egna sursilvana ed egna sutsilvana. Mintga part â sieus agien redactur. Stampa a spediziùn: Bischofberger a Co., Cuira.

Igl «Per mintga gi» vean aint an blearas tgeas rumàntschas a far ear mintg'on igl viedi sur la mar vei an l'America. El gida firmir igl liom trânter igl noss cumpatriots rumàntschs agl iester a la patria rumàntscha

2. *«Dùn da Nadal»*: Ear igl «Dun» e comparieu sco dad ons anà an duas parts, mintgegna cun agien redactur. Stampa a spediziùn: Roth a Co., Tusàn.

Igl «Dun da Nadal» e la sul'ediziùn ca vean dad'or propri par nossa giuvantetgna. Ear qua sto vagnir manzuno c'igl «Dun» e malaveta an prie-

vel da vagnir ple a ple stuscho d'egna vart da «Giasetas par la giuvantetg-na» eastras cun cuntegn sainza valeta.

La Renania â amàn d'ancurir (sch'igl e pussevel anzemel cun las otras uniùns) egna veia par sliear que problem. Quel e gea da grànda muntada par la tgira digl lungatg-mama.

3. *«La Casa Paterna»*: Ela cumpara sco avànt egnea l'eanda. Schagea c'igl redactur sadat adigna fadeia da purtar problems actuals e'l igl prievel grànd, c'ear quela giaseta vigni concurenzada megna fetg da giasetas ilustradas ca portan me sensaziùns anstagl da star agl survetsch da la cultura.

II. Acziuns spezialas

1. *La fatscha da noss vitgs*: Malaveta vean quela lavur impedita near greavageada fetg antras las consequenzas poc lagrevlas da la coniunctura. Igl argumaint: «Nossas inscripcziùns en qua an l'amprema lingia par igls easters a quels ston saver liger elas» ca vean adigna puspe fatg a valer e mussamaint avunda par la mentalitad dad oz.

2. *Teater rumàntschi*: Ear sen que antschies safan a valer ple a ple las tendenzas digl tains dad oz. An bleras vischnàncias ca vean ple bòld egna tradiziùn da teater datigl oz fetg pocas near anzuma nignas rapresentaziùns teatralas ple, ni rumàntschas ni tudestgas.

Igl motivs principals da que svilup negativ en oravànt tut igls fatgs savundànts:

- a. La mentalitad materiala, q. v. g. egna grànd'entrada e la tgossa principala.
- b. La mancànça da forzas giuvnas an nossas vischnàncias.
- c. Las varts negativas digl sport, da la televisiùn etc.

Dasperas sa vagnir manzuno igl fatg lagrevel ca difarentas sozietads ân ampurmess da dar igl unviern ca vean rapresentaziùns rumàntschas.

Par animar scripturs rumàntschs da scriver tocs rumàntschs a par livear aglis sozietads da catar tals tocs â la Renania lieu far l'amprova da publitgear agl calender «Per mintga gi» egn toc nov a da meter a disposiziùn separats aglis sozietads.

3. *La tgira dagl Rumàntschi an scola*: La Renania â ear durànt igl on passo continuo l'acziùn par la tgira digl Rumàntschi an scolas cun instrucziùn fundamentala tudestga. Las lecziùns c'earan vagnidas stgfafidas sen l'iniziativa da la «Cumissiùn da scola» statan a disposiziùn a tutas scolas. La dificultad principala e la mancànça da surmesters rumàntschs an difarentas vischnàncias.

Bagn â la Leia Rumàntscha sustanieu tànt sco me pussevel quel'acziùn a procuro c'igl Rumàntschi e betga svanieu digl tuttafatg or da tschertas scolas, oravànt tut an la Sutselva. Ear ela sa dantànt betga far miraclas.

Difarentas en anc adigna sainza surmesters rumantschs. Or da que motiv vean la dumonda d'en *surmester ambulant* adigna ple acuta.

4. *La tgira da la giuvantetgna rumàntscha*: La Renania à adigna puspe safatschanto cun la dumonda: Tge sa vagnir fatg par gudagnear nossa giuvantetgna par igl muvimaint rumàntschi?

Par que intent e vagnieu stgafieu egn «program da lavur» a quel duvess ussa vagnir realiso pass par pass.

Ord da motivs «tecnics» ad oravànt tut finanzials duvessan talas lavurs da las singulas uniùns vagnir coordinadas ad igl fuss sainza dubi igl miglier scha quegl davantass sut la tgira da la Leia Rumàntscha.

5. *Sustignamaint da scoletas*: Sco igls ons passos à la Renania puspe purto tier agli L. R. frs. 200.— par igl sustignamaint da scoletas.

Igl parsura: *Gion Mani*

Uniung Rumantscha da Surmeir

Igl 10 favrer 1963 ò l'Uniung Rumantscha da Surmeir gia a Salouf la si *radunanza generala*. Chella ò gia ena fitg buna frequenza. Scu referent digl de ò discurria sign Cusseglier guvernativ dr. E. Huonder. Thema: «La politica da finanzas digls cumegns e digl Cantung ainten igl taimp da conjunctura». Chest ordvart interessant referat ò clamo ad ena veiva discussiung. Igl dus chors virils da Salouf e Sursés on ambellia la radunanza cun cantar en pèr canzungs.

A Valbella è sen initiativa da l'U.R.S. nia stgaffia ena *scoletta* nova. Scu mussadra è pladeida la giunfra Madlaina Bergamin, Lai. Plaschevlamantsch òn ins a Planeiras er introduia l'instrucziung rumantscha ainten scola primara. Noua tgi existan gio scolettas rumantschas egl indispensabel da continuar cugl rumantsch er ainten *scola primara e secundara*.

Publicaziuns:

- a. Gion Peder Thöny ò redigia la 42avla annada digl «*Noss Sulom*». La part iniziala cuntigna ena gratulaziung agl grond poet e sribent surmiran: *Gion Not Spegnas*, igl cal ò igl onn passo cumplania igl sies 75avel onn. L'Uniun Rumantscha da Surmeir ò cun chest occasiung do or en volum 3 da «*Rosas e Spegnas*» (67 paginas). An madem taimp vagn nous er publitgia en nov codesch tgi cuntigna tots treis volums da las poesias da G. N. Spegnas. Gl'ò do en fitg bel codesch da ca. 240 paginas, piglveir ena retga raccolta litterara ed en bel mussamaint pigl operar digl sribent Otto Spinas. Dia igl detta anc blers onns da buna sanadad.
- b. *Calender Surmiran*: Scolast secundar Faust Signorell, Alvagni, ò redigia cun gost e fegn sentimaint igl Calender Surmiran per 1963. Ord la pena da sign. inspectour Gion Duno Simeon è tranter oter comparia cò

en artetgel siva dr. A. Hilckmann, universitat da Mainz, sur digl thema: «Ston igls dialects mureir»? Chest artetgel tangescha er fermannantg problems da nous rumantschs.

La labour principala publitgieda aint'igl Calender Surmiran 1963 è sainz'oter la translaziung d'en gia radiofonic, procurada digl redacter. Gl'è en toc digl ancunaschaint scribent tudestg: Günter Eich. Igl gia sa nomna: «Adatg, betg vo ad el Kuvehd!

A nous parigl dad esser ena stupenta idea da translatar bungs tocs tudestgs an rumantsch. Partge betg?

- c. Scu adegna òn ins er chest onn spitgia gnond igl «Muossaveias». Cun humor ed anschign special vign chel redigia da Gion Peder Thöny, Basilea.
Igl pievel ligia gugent chesta broschuretta — ed igl success tgi chest Muossaveias ò gia anfignan oz, obliescha nous da continuar cun chel.
- d. Regularmaintg è compareida en'eda agl meis nossa gasettigna «*La Pagina da Surmeir*». Scu redacter segna Albert Camen, Lai. Chesta periodica cumpara an 17avla annada.
- e. *Son Niclo*. Igl onn 1963 egl puspe sto pussebel da dar or en «Sontga Clau / Son Niclo» ansemens cun la Romania. La part surmirana 20 paginas. Scolast e sculars demossan adegna puspe interess per chesta publicaziung.
- f. Differentas gia vagnsa santia a cantar e ruschanar noss idiom surmiran a la radio. Agl intermediader da program, sign. scolast Franz Capeder, lessan nous angraztger per tottas fadeias.

Toni Cantieni, pres.

Cumiünanza Radio Rumantsch (CRR)

L'an 1963 füt il deschevel da la CRR daspö si'admissiun aint il rauogl da la Societed Svizzra da Radio e Televisiun (SSR). Guardand inavous sün il svilup da las emissiuns rumauntschas in quaist decenni as po bain dir cha quaistas s'augmantettan dad an in an. Da las emissiuns mensilas resortittan las emissiuns eivnilas ed eir il Radio-Scoula Rumantsch augmantet sias emissiuns periodicas. Ils traiss manascheders da nossas emissiuns, dr. A. Ribi, Tista Murk e prof. dr. A. Maissen as sfadiettan adüna inavaunt per l'augmaint e slargimaint da quellas e merittan ün ingrazchamaint cordiel per lur zeli ed activited.

La radunanza generela da la CRR onuret quaist an passo a sig. dr. A. Ribi dal Radio-Turich cun sieu premi da sustegn lavur radio. Que füt in occasiun da sieu 60evel anniversari e sias prestaziuns per nossas emissiuns daspö passa 30 ans!

Un fat daletaivel da l'an scuors ais quel, cha la val la pü isoleda dal territori rumauntsch, la Val Müstair, arvschit eir ün emettur regiunel da radio. La CRR festagiet quaist evenimaint in colliand l'inaguraziun da quaist emettur cun la seduta annuela da sia Cumischiun da Programs, insembl cun represchiantants da la vita culturela da la Val Müstair e giasts dal Radio-Turich e da la PTT. Que füt a Sta. Maria e Müstair als 23/24 november 1963. Our dals differents discours festivs vulainsa retegner specielmaing ün pled da sar Mastral Dumeni *Gross* da Tschierv chi rinserra l'essencial dal evenimaint: «Cun quai (l'emettur) ais, sco dit, la colliaziun tanter il pitschen pövelet a la riva dal Rom e nos cumpatriots da sur munts dvantada blerun plü granda e quai ais indubitabelmaing dad immensa importanza.»

Quaist emettur regiunel ais il dudeschevel in Grischun, il tschinchevel in territori rumauntsch, chi existan a: Ladir, Tarasp, Schlarigna, Dèl e Sta. Maria. Il svilup nun ais auch'a fin.

Melavita ans purtet l'an scuors eir tristezza e cordöli. Las anunzchas da mort da buns amihs as succedettan vaira numerusas. Nos parsura d'onur, dr. Robert *Ganzoni*, Schlarigna, il fundatur da la CRR e grand promotor per sia arcognuschentscha aint il rauogl dal Radio Svizzer (SSR), murit ill'eted dad 82 ans a Schlarigna e reposa uossa a San Gian. Ma eir a San Peter sur Samedan s'elevettan duos fossas cun las spoglias da Gian *Coray*, v. pres. comünel e dr. Andrea *Bezzola*, v. cuss. guv., tuots duos commembers dal Cussagl da la CRR e bainvis delegios a la radunanza generela da la SSR. Ma na avuonda, quaists dis ans prevgnit la trista nouva da la mort dandetta da dr. Ervin *Durgiai*, Cuoir, commember da la suprstanza e delego al Comite Centrel da la SSR per la CRR. Tuots quatter s'haun sfadios fermamaing, minchün seguond sieu post e temperamaint, per la chosa dal Radio Rumantsch, els merittan noss' arcognuschentscha e nos ingrazchamaint per tuot que ch'els prestettan. Ch'els reposan in pesch!

Il parsura: *Chr. Badraun*

Uniun da scripturs Rumantschs Rapport buca entraus

Novas legreivlas

Ils 12 da november 1963 ei *l'Exposiziun ambulonta* vegnida aviarta el «Koch-Studio» a Turitg. Il president dalla secziun studentica romaniana, Dumeni Columberg, ha giu il plascher da beneventar biars representants dalla veta culturala e politica. A quella occasiun ha il vicepresident dil Cussegl pign, cuss. guv. dr. Emmanuel Huonder, dilucidau ils quitaus finanzials da nies cantun e prof. dr. Jachen Curdin Arquint ils aspects dalla situazion linguistica culturala el Grischun romontsch. Nos cumpatriots dil «Chor Grischun» han dau tempra festiva a quella manifestaziun.

La *Fundaziun Schiller* ha honorau il poet surmiran Otto Spinas cun in premi da melli francs per siu operar litterar.

Il *Giuven Jauer*, la gasetta meinsila per la Val Müstair ed organ ufficial dalla giuentetgna jaura, ha saviu festivar siu giubileum d'argien. Siu fundatur ei Tista Murk, il tgirader da nossas emissiuns romontschas. Cun fiug giuvenil e premurada perseveronza ha el redigi quei organ romontsch ch'ademplescha senza dubi in'impurtonta missiun culturala ella lontana Val Müstair. Nus gratulein e giavischein in prospereivel svilup.

Prof. Anton *Largiadèr*, nies cumpatriot dalla Val Müstair ed anterius archivari dil cantun Turitg, ha cumpleniu il matg vargau 70 onns. La Regenza da Turitg ha numnau el professer d'honur dall'Universitad da Turitg. Cordiala gratulaziun.

Sco representanta dils cantadurs svizzers ei la *Ligia Grischa* separticipada ils 8 da zercladur 1963 dil concert internaziunal dalla Cumionza europea per chors a Salzburg. Sut la versada bitgetta da directur da musica Walter Aeschbacher ha ella schau resunar cun splendid success canzuns els quater lungatgs naziunals svizzers.

Duront l'jamna svizra 1963 ei l'exposiziun «*Romontsch 25 onns lungatg naziunal*» vegnida mussada a Brugg. Ella ha anflau viv interess.

Ils 7 da fenadur 1963 ha la *Scola aulta populara da Turitg* giu ella Casaa Romontscha sia emprema sesida en tiara romontscha. Dr. Alexi Decurtins ha lu accumpaignau ils participonts si Breil e visitau cun els la Surselva.

Il *Survetsch da fegliet svizzer* ha fatg ina concurrenza per historias cuortas romontschas. La giuria ha accordau dus emprems premis a scolast secundar Theo Candinas, Cuera, ed a Ser plevon Duri Gaudenz, Scuol. In tierz premi ei vegnius attribuius a Dolf Kaiser, Turitg. Aunc sis ulteriuras lavurs han retschiert premis e 18 autres contribuziuns ein vegnididas acquistadas per publicaziun.

Las *uniuns svizras d'editurs e libraris* han regalau a treis vischnauncas muntagnardas ina biblioteca populara ed ina per la giuentetgna. Era Sa. Maria en Val Müstair ha astgau retscheiver ina tala biblioteca.

Nos morts

La mort ha puspei fatg reha raccolta enteifer las retschas romontschas. Sper ils prominentes defuncts ch'ein gia numnai en outras parts da quest rapport, v. cuss. guv. dr. Andrea Bezzola, viceparsura d'honur dr. Erwin Durgiai, v. cuss. guv. dr. Robert Ganzoni e dr. Nicola Gaudenz vulein nus seregordar d'entgins auters ch'ein sefatgs meriteivels per nossa cultura. Nus vulessen denton accentuar ch'igl ei buca pusseivel da menziunar tuts ni d'entrar en detagls da lur operar.